

mára; ford. Erdélyi János. A címszerepet Fánecs Lajos játszotta. Felújították 1864. szept. 23-án, Kazinczy Gábor fordításában. Újabb időkben: 1918. ápr. 13-án, a Vár-színházban.

Főszerep. Azon szerep, amely a színmű cselekményének középpontjában áll. Egy darabban azonban többrendbeli főszerep is előfordulhat. (V. ö. Vezetőszerep.) Azon színész, aki a leglényegesebb szerepet játssza valamely darabban, »főszereplő«-nek nevezik.

Főszezőn. A színiévad legfontosabb szaka, amidőn a legjobb és legérdekesebb műsort adja a színház. Rendszeren nov. közepén kezdődik és ápr. elején végződik.

Főúr és pór, szomj. 5 felv. Írta: Obernyik Károly. A M. Tud. Akadémia 1843. évi 100 aranyos pályadíjára szavazott vele. Megjelent 1844-ben, Budán. Bem. 1848. máj. 2-án, Kolozsvárott.

Főúri színházak. Egyes magyar főurak pazarul megépített magánszínházai, melyeket azonban nem a kezdet nehézségeivel küzdő magyar színészetnek emeltek és tartottak fenn, hanem pusztán a saját szórakozásukra. Ezekben a színházakban leginkább olasz énekesek és német színészek játszottak.

Nevezetesebb főúri színházak:

Esterházy Antal hercege Kismartonban. Épült 1760-ban. (L. o.)

Esterházy Miklós hercege Eszterházában. Épült 1765-ben. Neki két színháza is volt. Az egyikben drámát és operát játszottak, a másikat (ez kisebb volt) a marionettejátékokra emeltette. (L. o.)

A gróf Károlyi-család színháza Me gyeren (Nyitra m.) 1757-ben épült. Dús-gazdag ruhatárát Olaszországból hozták. (L. o.)

Esterházy Miklós gróf színháza Tatan. Épült 1889-ben, Fellner és Hellmer tervei szerint. Ebben már magyarul is játszottak. (L. o.)

Félig-meddig a főúri színházak közé számíthatjuk a régi pozsonyi színházat is, melyet 1776-ban építettek a pozsonyi magyar mágánások a német múzsa számára. Nem volt ugyan magán-színház,

de mégis főúri színház volt, amennyiben az építtető mágánások úgy a maguk, mint utódaik számára ingyen páholyokat kötött ki benne, ellenben a város bírájának a karzaton jelöltek ki helyet. Megemlítendő még a gróf Erdődy-féle színház Galgócon (Nyitra m.). Azonkívül a Grassalkovichok Gödöllőn, a gróf Rádayak Pécelen tartottak fenn főúri színházakat. (Pataki József.)

Főügyelő. Állami színházaknál az összes ügyelők főnöke. Hatásköre tágabb lévén, több rendelkezési joga is van. A főügyelőt idővel rendezővé is előléptetik. (V. ö. Ügyelő.)

Fővárosi Kabaré. A Fővárosi Orfeum épületében megnyílt 1919. okt. 15-én. Igazgató: Harmath Imre. Tagok: Gyárfás Dezső, Huszár Károly, Ferenczy Károly, Sarkadi Aladár, Szöllősi Rózsi, Sólyom Janka, Bálint Béla, Vidor Ilonka, Mezei Ilonka, Radó Sándor, Csathó Gitta, Czobor Ernő, Kubinyi Margit, Perényi Sári.

Fővárosi Nyári Színház. (Lásd Budai Színkör.)

Fővárosi Művészsínház. 1929. nov. 25. óta így nevezik a Fővárosi Operett Színházat, amelynek ugyanakkor Kabos Gyula lett az igazgatója.

Fővárosi Operett Színház. A nagy-mező uccai Fővárosi Orfeum átalakított helyisége. Építette: Fellner és Helmer. Igazgató Ben Blumenthal. Megnyitó előadása 1922. dec. 23-án volt. A prólógust Heltai Jenő írta, elmondta Gombaszögi Frida. Utána következett az »Olivia hercegnő« c. operett. Írta Földes Imre. Zenéjét Bródy Miksa, verseire szerz. Buttykay Ákos. A főszerepeket Kosáry Emmy, Király Ernő és Sarkadi Aladár játszotta. 1926. dec. 1-től Faludi Sándor a színház igazgatója. Ekkor színre került Yves Mirande és Mouëzy Eon: »Uraim, csak egymás után« c. 3 felv. vígjátéka, Stella Adorján fordításában. 1929. nov. 13-án Faludi S. lemondott az igazgatásról, a színház egyelőre bezárul; másnap a színészek konzorciuma veszi át az üzemet s nov. 15-én ismét játsszák Lengyel József nagyhatalmú